

Autizmus Alapítvány

1089 Budapest, Delej u. 24-26.; Levélcím: 1426 Budapest, Pf. 68.

Tel/fax: 210-4364; 314-2859

Web: www.autizmus.hu; E-mail: autizmus@autizmus.hu



Szakmai Beszámoló

az Autizmus Alapítvány 2022. évi működéséről

Jelen szakmai beszámoló az Emberi Erőforrások Minisztériuma **VIII./2788-4/2022/KOZNEVINT** iktatószámú Támogatói Okirat alapján nyújtott támogatásához kapcsolódóan mutatja be az Autizmus Alapítvány tevékenységeit.

A **Minisztériumtól 2022-ben 30,8 millió forint** költségvetési támogatás érkezett, mely megegyezik az előző évben kapott összeggel.

A támogatást az Autizmus Alapítvány Alapító Okiratában meghatározott céljainak – az autista gyermekek és serdülők, felnőttek jobb ellátását, gondozását lehetővé tevő elméleti és gyakorlati feladatok megoldása – megvalósításához szükséges költségekhez igényeltük.

A célok alapján meghatározott tevékenységeink a korábbi években kialakult modellintézményei működés keretében valósulnak meg, ezért a támogatási összeget az intézmények fenntartására, valamint szakemberképzési, szupervíziós, ismeretterjesztési és tanácsadói feladataink megvalósításában használtuk fel, az ezekben felmerülő bér- és bérjellegű költségeink egy részének fedezetére.

Szakmai beszámolóinkban ismertetjük az Autizmus Alapítvány működését, egységenként áttekintjük a közvetlen és közvetett ellátás területén 2022-ben végzett munkát: ezen belül kiemelten egyes intézményeink direkt ellátás területén végzett feladatait, eredményeit.

Az Autizmus Alapítvány 2022-ben is kitartóan folytatta több, mint 30 éve megkezdett munkáját az autizmussal élő személyek és családjaik életminőségének javítása érdekében.

Tevékenységi körünk változatlanul szerteágazó, az egészségügy, a felnőttképzés és a köznevelés, a szociális ellátás autizmussal kapcsolódó vonatkozásaiban igyekszünk láthatóan, tevőlegesen jelen lenni.

Módszertani Központunk munkája országos hatókörű, képzések szervezése és megtartása, előadások tartása, konferenciákon való részvétel, egyéni és csoportos tanácsadás, szupervízió nyújtása szerepelnek feladataink közt. Minden területen törekszünk a korszerű, tudományos alapon nyugvó szakmai minőség nyújtására.

Az oktatásügy, az egészségügy és a szociális területen működő intézményeink munkatársai valós igényekkel, élethelyzetekkel találkoznak mindennapi munkájuk során. A közvetve és közvetlenül több ezer családdal való kapcsolattartás tapasztalatainak felhasználásával módszertani központunk hiteles, szükséglet alapú támogatást nyújt a meglévő képzések megvalósításával, a módszertani fejlesztésekkel, a nagy részben külső szakmai kooperációban végzett kutatásokban

való részvétellel, országos szakmai hálózatunkban való információterjesztéssel, valamint az autizmus spektrum pedagógiája szakirányt végző gyógypedagógus hallgatók képzésében.

A járványhelyzet enyhülését követően intézményeinkben igyekeztünk helyreállítani a korábbi működési módot, így újra tudtuk tapasztalatcserére fogadni az autizmus területén dolgozó szakembereket, érdeklődő szülőket és kontakt gyakorlatra hallgatókat.

Az év során pedagógiai felméréseinket és módszertani eszköztárunkat továbbra is szisztematikusan fejlesztettük. Nagy örömünkre újabb oktatófilm szemelvények készültek iskolánkban, ezúttal egyéni fejlesztési helyzetekről. Ebben az évben igyekeztünk bővíteni a rendelkezésre álló fejlesztő eszközök körét is, így többek között szenzoros eszközöket, tantárgyakhoz kapcsolódó fejlesztő szoftvereket és egyéb, a tanulók fejlődését támogató eszközöket szereztünk be. Bekapcsolódtunk továbbá az RRF-1.2.1 projektbe, melynek keretében pedagógusaink korszerű laptopokat igényelhetek munkájukhoz.

Kiemelt figyelmet fordítottunk a belső továbbképzésre, így az év egyik nagyszerű szakmai eseménye volt, hogy Prof. Ryan Kellems (Brigham Young University USA) egész napos látogatást tett iskolánkban és az Autizmus Alapítvány Nappali Szociális Intézményében, melyet szakmai-módszertani megbeszélés és gyakorlat-centrikus workshop követett a videótechnikák alkalmazásának lehetőségéről. Szintén Nagyon értékes szakmai tudáshoz juthattunk az Autism Europe 2022-es Kongresszusán, melyre az AOSZ és az Alapítvány támogatásával 5 fő vehetett részt és melynek disszeminációja is megtörtént.

2022 szeptemberében Dr. Andrea Erdelyi professzorasszony, az Oldenburgi Egyetem IKZ-tanszékének vezetője tisztelt meg bennünket látogatásával, mely alkalmat adott az AAK-s tapasztalatok megosztására.

Az Autisták Országos Szövetségével és más szervezetekkel szakmai együttműködésünk változatlanul szoros, rendszeres. 2022-ben a következő országos módszertani feladatokban vettünk részt:

- szakértői háttér biztosítása a diagnosztikát, valamint az iskolás-és felnőttkort érintő területeken
- iskolánk igazgatója szakértőként vett részt az AOSZ Oktatási Munkacsoportjának munkájában, valamint a MAGYE által szervezett Atipikus viselkedéses megnyilvánulások kezelése munkacsoportban.

Emellett a MAGYE autizmus szakosztályában szintén aktív szerepet vállaltunk a szakterülettel kapcsolatos feladatok ellátásában.

Folytattuk szakmai ismeretterjesztő tevékenységünket, számos helyen tartottunk felkérésre előadást, szülői klubot, konzultációt.

Beszámoló az Autizmus Alapítvány Módszertani Központjának 2022-ben folytatott munkájáról

Mindig szem előtt tartjuk, hogy a társadalmi szemléletformálás és a hiteles információáramlás elengedhetetlen az autizmussal élő emberek megismeréséhez, elfogadásához és megfelelő támogatásukhoz. Együttnevelést biztosító óvodákban, a Margaréta óvodában és a Fecskefészek óvoda három tagintézményében tartottunk szemléletformáló, alapismereteket nyújtó előadásokat, melyeket minden esetben a házigazdák helyzetére reflektáló, kötetlen beszélgetés követett. A budapesti helyszíneken személyesen találkoztunk az óvodapedagógusokkal.

Gyógypedagógiai oktatási helyszíneken nyújtottunk rendszeres szakmai segítséget. A budapesti Ginkó Ház, a Gennaro Verolino Általános Iskola és Speciális Szakiskola, Diákotthon és Gyermekotthon, a Csillagház Általános Iskola, a gyöngyösi Autista Segítő Központ, a balassagyarmati Mosoly Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium pedagógusainak támogattuk a munkáját, rendszeres tanácsadással, többnyire személyes találkozások keretében. Egyéni felkérés alapján biztosítottunk fókuszált, aktuális nehézségre irányuló, online tanácsadást elsősorban pedagógus kollégák részére.

Előadásokat tartottak kollégáink számos témában az autizmushoz kapcsolódva szülők, érdeklődők és szakemberek számára. Budapesten több helyszínen, Karcagon, Füzesabonyban jártak kollégáink. Az előadásokat online formában is tartottunk a Szekszárdi Esőmanók, a veszprémi AutiSpektrum Egyesület felkérésére.

Szociális ellátást nyújtó Csodabogár Autizmussal és Fogyatékkal Élő Személyek Nappali Intézménye munkatársai részére négy alkalmas workshopot szerveztünk.

A pedagógus továbbképzési rendszerben akkreditált tanfolyamaink változatlanul nagy népszerűségnek örvendnek gyógypedagógus kollégáink, valamint a többségi pedagógusok körében egyaránt. 2022-ben elsősorban online formában oktatott képzési csoportunk, a kontakt képzésforma az elmúlt évben kisebb népszerűségnek örvendett. Online kurzusainkon ugyanakkor magas létszámmal vettek részt hallgatók, összesen 547 főt képeztünk különböző tanfolyamainkon. Az alábbi táblázatokban ezek összesítése található.

Autizmussal élő gyermekek, tanulók inkluzív nevelésének-oktatásának alapjai „Alapozó tanfolyam”		
Időpont, helyszín/forma	Létszám	Elégedettség
2022. április 25-29. online	48 fő	4,85
2022. június 20-24. online	25 fő	4,81
2022. december 5-9. online	45 fő	4,79
Összes résztvevő	118 fő	4,81

Autizmussal élő gyermekek szociális és kommunikációs készségeinek fejlesztése „Haladó tanfolyam”		
Időpont, helyszín/forma	Létszám	Elégedettség
2022. május 16-20. online	59 fő	4,81
2022. november 21-25. kontakt	9 fő	4,87
Összes résztvevő	68 fő	4,84

Autizmussal élő gyermekek, tanulók inkluzív nevelésének-oktatásának alapjai „Inkluzív tanfolyam”		
Időpont, helyszín/forma	Létszám	Elégedettség
2022. március 28. – április 1. online	21 fő	4,80
2022. október 21, 29, november 18-19. Szeged	28 fő	4,89
Összes résztvevő	49 fő	4,84

Egynapos képzéseinket személyes és online formában egyaránt megtartottuk, igazodva az aktuális képzési csoport igényeihez.

Az Autisták Országos Szövetsége felkérésére, kapcsolódva a DATA országos projekt fenntartásához több alkalommal oktatták kollégáink a programba jelentkező gyakorló pedagógusokat, kiemelve a fejlesztett applikáció használatának szerepét, szükségletét.

Egynapos, tematikus képzések		
Képzés neve	helyszín, forma dátum	Létszám
Autizmussal élő gyermek, tanuló a többségi intézményekben	személyes 2022. február 11.	39 fő
A szobatisztaság kialakításának támogatása autizmussal élő személyek ellátása során	online 2022. március 4.	30 fő
Autizmussal élő gyermek, tanuló a többségi intézményekben	online 2022. március 11.	23 fő
Nemkívánatos viselkedések befolyásolásának lehetőségei, technikai autizmus spektrum zavarokban	online 2022. április 22.	40 fő
Struktúra és vizuális segítség a mindennapokban- napirendek, folyamatábrák, fejlesztő feladatok egyénre szabott elkészítése (a DATA projekt bevezető elemeként)	online 2022. április 25-27.	32 fő
Étkezési zavarok befolyásolásának lehetőségei és technikai	online 2022. május 6.	40 fő

Nem, vagy alig beszélő gyermekek és felnőttek kommunikációjának fejlesztése	online 2022. május 27.	33 fő
Én-könyv és napló készítése: gyakorlati tréning autizmus-specifikus eszközök alkalmazásáról	online 2022. június 3.	11 fő
Autizmus felnőttkorban – fókuszban a mindennapi élet	személyes 2022. szeptember 23.	19 fő
Struktúra és vizuális segítség a mindennapokban- napirendek, folyamatábrák, fejlesztő feladatok egyénre szabott elkészítése (a DATA projekt bevezető elemeként)	online 2022. október 17.	34 fő
Nemkívánatos viselkedések befolyásolásának lehetőségei, technikai autizmus spektrum zavarokban	online 2022. november 18.	24 fő
Étkezési zavarok befolyásolásának lehetőségei és technikai	online 2022. december 2.	11 fő
Nem, vagy alig beszélő gyermekek és felnőttek kommunikációjának fejlesztése	online 2022. december 16.	10 fő
Összes résztvevő		344 fő

Az Autisták Országos Szövetségével képzések megtartásában és egyéb, az érdekvédelemhez tartozó feladatokban működünk együtt. Az oktatási munkacsoportban is vállalt kollégánk szerepet. Oktatói feladatokat láttunk el az AOSZ által akkreditált képzésekben.

Autizmussal élő személyek támogatása a szociális ellátásban, T-05-001/2020	
helyszín/forma dátum	Létszám
online 2022. május 2-6.	24 fő

Autizmus spektrum zavar témában érzékenyítő program animátor képzés E-001430/2016/D002	
helyszín/forma dátum	Létszám
online 2022. október 14, 14, 21.	14 fő

A szakterületen több éve munkálkodó szakembereket egészségügyi (OFTEX) akkreditációban szervezett ADOS (Autizmus Diagnosztikus Obszervációs Séma) tréningeken és konszenzus kódolásokon készítették fel munkatársaink a diagnosztikus eszköz használatára.

Autizmus Diagnosztikus Obszervációs Séma tréning	
helyszín/forma dátum	Létszám
online és személyes 2022. február 3-4, 18. 2022. március 18-19.	10 fő
online és személyes 2022. február 10-11, 25. 2022. március 25-26.	10 fő
online és személyes 2022. október 27-28. 2022. november 11. 2022. december 9-10.	10 fő

Alapítványunk gyakorló helyszínt biztosít az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar és egyéb egyetemek hallgatói számára. A tanév során elsősorban jelenléti formában valósítottuk meg négy szintjén a gyakorlatok vezetését posztgraduális és BA szintű képzésekben hallgatók számára.

	2020/2021 tavaszi félév	2021/2022 őszi félév
Autizmus Alapítvány Általános Iskolája	28 fő	48 fő
Autizmus Alapítvány Felnőtt csoportja	17 fő	22 fő
Autizmus Alapítvány Ambulanciája	3 fő	5 fő
Összesen:	48 fő	75 fő

Beszámoló az Autizmus Alapítvány Általános Iskolájának 2022-ben végzett szakmai munkájáról

I. Az intézményben ellátott gyermekek, tanulók köre

A beszámoló évében 20 gyermek egyéni és kiscsoportos autizmus-specifikus fejlesztése valósult meg. 2022 őszén három új tanulót tudtunk fogadni, a jelentkezők száma ennek kb. a tízszerese volt. A jelentkezések időszakában azt tapasztaltuk, hogy egyre több jó képességű, de az autizmus markáns tüneteit mutató tanuló esetében merül fel a szülőkben, hogy elsősorban külön nevelésben látnák megoldhatónak gyermekük szakszerű ellátását.

A beszámolás évében a következő osztályok működnek: 2 összevont alsó tagozatos osztály, 1 összevont felső tagozatos osztály. Az osztályokat további csoportokra bontottuk a gyermekek egyéni szükségleteinek megfelelően. A tanulócsoporthoz létszáma: 3-5 fő, egy gyermeket 1:1 helyzetben látunk el súlyos stresszkezelési nehézségei miatt. Viselkedését szisztematikusan feltérképezzük a S.T.A.R. modell mentén és megkezdjük fokozatos beillesztését a kortársak közé.

A családokkal való együttműködés igen szoros, napi rendszerességgel konzultálunk, illetve a gyermeket szükség esetén otthoni környezetében is megfigyeljük és tanácsokat adunk a felmerült problémák megoldásához.

Tanulóinknak mintegy fele tanúsít olyan kihívást jelentő viselkedéseket, melyek másokra vagy önmagukra nézve veszélyesek lehetnek, így munkánk során igen nagy hangsúlyt kap a viselkedések szisztematikus feltérképezése, elemzése, valamint a problémás viselkedések megelőzése, kezelése. Korszerű, pozitív beavatkozási stratégiákon nyugvó gyakorlati módszereinket megosztjuk a társintézményekben dolgozó kollégákkal is.

II. Az intézmény munkatársai

Intézményünk szakember ellátottsága kifejezetten magas szintű, akár az itt dolgozó kollégák képzettségét, akár létszámát tekintjük, ugyanakkor elmondható, hogy arányaiban megváltozott a tantestület összetétele, az utóbbi években több kevésbé tapasztalt, fiatal munkatárssal dolgozunk, így a belső továbbképzés, szupervízió jelentős, fejlesztendő feladatunk. Ebben az évben 9 főállású gyógypedagógus és 6 gyógypedagógiai asszisztens vett részt a gyermekek közvetlen ellátásában és a módszertani feladatok megvalósításában. A gyógypedagógiai asszisztensek szintén folyamatosan képzésekben vesznek részt, ketten közülük az autizmus szakirányon tanulnak. Iskolánkban két sikeres minősítési eljárás folyt le, kollégáink Pedagógus II. fokozatba léptek.

A munkatársak közül 8 gyógypedagógus rendelkezik autizmus szakirányú diplomával.

Vezető munkatársaink oktatóként és gyakorlatvezetőként is dolgoznak ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar BA szintű és posztgraduális autizmus kurzusában.

A fentiekén kívül nagyon fontosnak tartjuk az intézményen belüli és kívüli módszertani továbbképzést, rendszeres esetmegbeszélést. Szakmai szupervízorként és a módszertani fejlesztések tervezésében, megvalósításában Havasi Ágnes, az ELTE BGGYK autizmus szakirányának oktatója működött közre.

III. Iskolánk rendszeres szakmai tevékenységei

- Az iskola szakemberei további gyermekek esetében *gyógypedagógiai gondozást, egyéni fejlesztést és tanácsadást* látnak el az Ambulanciával kooperációban.
- Jelentős feladatunk a távozott tanulóink utánkövetése, a családok és az ellátó intézmények egyaránt rendszeresen kérnek konzultációt, szupervíziót, akár tovább tanul, akár szociális intézményben kap ellátást a fiatal.
Folyamatos feladat a *szakmai, módszertani tapasztalatok továbbadása* szakemberek és szülők számára. Ebben az évben többek között részt vettünk az AOSZ modellprogramjának folytatásában: otthoni segítők képzése – gyermekkor fókusszal.
- Intenzíven fejlesztjük az autizmussal élő gyermekek nevelése-oktatása során alkalmazható módszertani eszköztárat, 2022-ben a videómodell alkalmazása került fókuszba.
- Folyamatosan tájékoztatást nyújtunk az autizmussal kapcsolatos szakirodalomról, a minőségi ellátáshoz szükséges szakmai és szervezési keretekről. Autizmus-specifikus fejlesztési terveket, taneszköz-mintákat bocsátunk rendelkezésre, segítséget nyújtunk a helyi tantervek autizmusra vonatkozó részeinek kimunkálásában.
- Az intézmény külső kapcsolatai kiterjedtek, meghatározó szerepet töltenek be az autizmus spektrum zavarral kapcsolatos tudományos, szakmai fejlesztésekben, hatásuk az érdekvédelem területén is jelentős.
- Az intézmény alapvető jellemzője a belső szakmai fejlesztőmunka, amelynek alapja a szakemberek együttműködése. A jó gyakorlatok megosztása, az autizmus-specifikus tudás átadása továbbképzések, konzultációk, hospitálások formájában országos szinten biztosított.
- Iskolánk továbbra is országos modell-intézményként működik, folyamatosan fogadva az autizmus-specifikus ellátást nyújtó, vagy az ilyen típusú ellátásra készülő szakmai partnereket.
- Az iskola ezen felül továbbra is gyakorlóléhelyet biztosít az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karának posztgraduális és BA szintű autizmus kurzusai számára és egyéb felsőoktatási/oktatási intézményekből is rendszeresen fogad hallgatókat.
- 2022-ben újra tudtunk erdei iskolai programot is szervezni tanulóink számára az Inner-Wheel Rotary Klub nagylelkű támogatásával.

Az Autizmus Alapítvány Ambulanciájának szakmai munkájáról

Az Autizmus Alapítvány Ambulanciája pszichiátriai, valamint gyermek- és ifjúságpszichiátriai területen működő, komplex szolgáltatásokat nyújtó intézmény. Gondozói feladatait az Országos Egészségbiztosítási Pénztárral szerződéses viszonyban, szakrendelői és a közvetlen ellátáson túli szakmai feladatait az Autizmus Alapítvány támogatásával látja el.

Az ambulancia szolgáltatásai a diagnosztikától a beavatkozásig a nemzetközi ajánlásoknak megfelelő, bizonyítékokon alapuló módszertanon és eszköztáron alapulnak.

I. Az Autizmus Alapítvány Ambulanciájának szakmai tevékenységei

(1) Ambuláns Ellátás (Részletesen lásd II. pont).

A korábbi évekhez hasonlóan idén is biztosítottuk a telemedicina ellátás lehetőségét, a személyes megjelenéseknél a családok külön váróhelyiségben való elkülönítését, valamint továbbra is alkalmaztuk az egészségügyi ellátásra vonatkozó biztonsági előírásokat. Ambulanciánk tevékenységének túlnyomó részét klienseink és családjaik gyermekpszichiátriai és pszichiátriai gondozása/ellátása jelenti: elsősorban kontrollvizsgálat, tanácsadás, fejlesztés, terápia, szülő- és szakember-konzultáció, pszichoedukációs tréning, terápiás szupervízió keretében. Ugyanakkor számos közoktatáshoz, szociális ellátáshoz köthető feladatot is felvállalunk, valamint autizmus szempontú szakértést biztosítunk jogi, büntetésvégrehajtási ügyekben is, amennyiben pácienseink érdeke ezt megkívánja. Nagy számban végzünk diagnosztikus kivizsgálást minden életkorban. Rendszeres szupervíziót biztosítunk a Terápiás Centrumban egyéni- és csoportos terápiába járó, ambulanciánk gondozásában lévő gyermekekkel foglalkozó szakemberek számára.

(2) Kutatás, ismeretterjesztés, oktatás:

Az ambulancia munkatársai rendszeresen oktatnak az Autizmus Alapítvány pedagógiai- és egészségügyi akkreditált tanfolyamain, valamint igény szerint konzultációs lehetőséget biztosítanak a szakterületen folyó kutatásokban.

Ambulanciánk egyben *bemutató oktatási intézményként* is működik, ahol különböző felsőoktatási-, továbbképzési- és ellátó intézményekből fogadunk látogatókat rendszeres gyakorlati vagy alkalmi hospitálási lehetőséget biztosítva.

Gyakorlati oktatást biztosítunk az ELTE BGGYK autizmus spektrum pedagógiája szak és szakirányú továbbképzésében, a Semmelweis Egyetem Klinikai Pszichológia Szakképzésében, valamint az ELTE PPK Fejlődés-és Klinikai Gyermekpszichológia és Felnőtt Klinikai Pszichológia mesterképzésében magyar és angol nyelven.

További oktatási tevékenységek az ELTE BGGYK *posztgraduális szakirányú továbbképzésében* pszichológiai és pedagógiai tantárgyak oktatása, valamint a Semmelweis Egyetem *Klinikai Pszichológia Szakképzésében* kognitív viselkedésterápiás szupervízió biztosítása.

2022-ben összesen 29 látogatót fogadtunk.

(3) Szakmai konzultáció, szupervízió biztosítása

Ambulanciánk szakemberei rendszeres konzultációs és szupervíziós lehetőséget biztosítanak az Autizmus Alapítvány Terápiás Centrumában-, Általános Iskolájában-, Felnőtt Csoportjában- és Felnőtt Klubjában dolgozó munkatársak számára, és igény szerint külső szakembereknek.

(4) Továbbképzés, együttműködés

Az Autizmus Alapítvány kiemelt figyelmet fordít munkatársainak belső képzésére és külső képzési lehetőségek, szakmai továbbképzések biztosítására, mind a szakmai fejlődés előmozdítása érdekében, mind a hosszabb távú mentálhigiénés védelem szempontjából. Hasonlóképp kiemelt figyelemmel kezeli a szakmai partnerekkel, valamint a társszakmákkal való együttműködés kialakítását és fenntartását.

Az intézményen belül rendszeresen zajlanak módszertani továbbképzések.

II. Az Autizmus Alapítvány Ambulanciájának szolgáltatásai és betegforgalmi adatai

II.1. Szolgáltatások

(1) *Diagnosztikus kivizsgálás* gyermek- és felnőttkorban.

A kivizsgálást multidiszciplináris team végzi (pszichiáter, pszichológus/gyógypedagógus, főorvosi szupervízió mellett), célja az autizmus spektrum zavar igazolása vagy kizárása, valamint a lehetséges járulékos pszichiátriai zavarok feltérképezése. A diagnosztikai kivizsgálás alapja a gyermek vagy felnőtt fejlődésének és viselkedésének részletes feltárása, felmérése pszichiátriai/pszichológiai/pedagógiai módszerek, standard diagnosztikus- és felmérő eszközök segítségével. A diagnózis- és a lehetséges beavatkozások részletes megvitatásra kerülnek a családdal, felnőttkorban az érintett klienssel. A tapasztalatokat és javaslatokat írásos szakvéleményben rögzítjük. A kivizsgálások átlagosan 3 alkalmat jelentenek, alkalmanként pedig körülbelül két órát vesznek igénybe.

(2) *Gondozásba-vételi vizsgálat* gyermek- és felnőttkorban.

A gondozásba-vételt autizmus szakmai team (pszichiáter/pszichológus/gyógypedagógus, főorvosi szupervízió mellett) végzi, célja, hogy azok a gyermekek/felnőttek is hosszú távú gondozásban részesülhessenek, akik a szakmai standardoknak megfelelően felállított autizmus-spektrum zavar diagnózissal érkeznek, és ezt a család, illetve felnőttkorban maga az érintett is elfogadja. A gondozásba vételről írásos szakvélemény készül. A gondozásba-vételi vizsgálatok azonos szakemberigény és alkalmankénti időtartam mellett kevesebb, általában 1-2 vizsgálati alkalmat jelentenek.

(3) Kontrollvizsgálat gyermek- és felnőttkorban.

Autizmus szakmai team vagy szakember végzi (pszichiáter/pszichológus/gyógypedagógus, főorvosi szupervízió mellett), célja a gyermek fejlődésének követése, felnőttkorban az állapotváltozás monitorozása, az aktuális kérdések megvitatása, javaslattétel a megfelelő ellátásra, annak szakmai tartalmaira.

(4) Konzultáció családoknak

A szülőket vagy más családtagokat egyénre szabottan segítjük az autizmus természetének megértésében, abban, hogy az otthoni környezetet és saját viselkedésüket is képesek legyenek gyermekük speciális igényeinek megfelelően módosítani. A viselkedési problémák specifikus eszközökkel való hatékony kezelésére konkrét javaslatokat teszünk.

(5) Konzultáció szakembereknek

Célja a gyermekkel/felnőttel rendszeresen foglalkozó szakemberek (pl. tanár, óvónő, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, pszichológus, lakóotthon munkatársa) felkészítése az autizmussal élő kliens fogadására, ellátására az autizmus-specifikus szemlélet, módszertan bemutatásával, konkrét, egyénre szabott tanácsadással.

(6) Problémaorientált pszichoedukációs tréning

Célzott, az autizmus spektrum zavarokban jellemző problématerületekre, valamint beavatkozási módokra (pl. étkezési nehézségek, problémás viselkedés, vizuális segítség alkalmazása) fókuszáló ellátási forma szülők és/vagy a gyermekkel foglalkozó szakemberek számára.

(7) Ambuláns egyéni terápiák

Ambulanciánkon elérhető autizmus-specifikus beavatkozások tartalmi szempontból - a kliens életkorához és szükségleteihez, valamint a terápiát végző szakember képzettségéhez igazodva – autizmus - specifikus fejlesztést, autizmus - specifikus életvezetési tanácsadást, illetve szupportív pszichoterápiát, vagy szintén autizmus - specifikus kognitív viselkedésterápiát jelentenek.

(8) Felnőtt Klub

A 90-es évek elejétől folyamatosan működő Klubon résztvevők létszáma jelenleg 12-15 fő között változik.

(9) Közoktatás területéhez (is) kapcsolható szolgáltatások

A gyermek kognitív profiljának részletes feltérképezése, melynek része az értelmi képességek és/vagy adaptív szint felmérése standard intelligenciatesztekkel, kérdőíves, illetve interjú alapú eljárásokkal, valamint a tanulási képességek (taníthatóság, tanulási stílus, figyelem, együttműködés, stb.) részletes felmérése és a fejlesztési területek átfogó feltérképezése. Ezek alapján a szakmai team ajánlást tesz a gyermek intézményes elhelyezésével, a beiskolázás formájával, illetve az egyénre szabott autizmus-specifikus fejlesztéssel kapcsolatban.

(10) Szociális gondozás területéhez (is) kapcsolódó szolgáltatások

A családokat részletes információkkal látjuk el az igénybe vehető szociális juttatásokról és az ezt megalapozó törvényi háttérrel. Szükség szerint hivatalos igazolásokat és útmutatókat adunk ki, illetve az ügyintézésben is segítjük a családokat.

Felnőttkorban a diagnózisról szóló igazolás és javaslat mellett az autonómia szint meghatározására irányuló vizsgálattal (Vineland II Adaptív Viselkedést mérő Skála) is igyekszünk hozzájárulni a felnőttek komplex állapotfelméréséhez.

II.2. Betegforgalmi adatok

Nyilvántartott kliensek száma 5450 fő (2022. december 31-i adatok).

2022-ben összesen 4512 esemény történt.

Megnevezés	esemény (alkalom)
Első, diagnosztikus vizsgálat + gondozásba vételi vizsgálat	356
Vizsgálat folytatása, kivizsgáláshoz kapcsolódó formális felmérés pl. Autizmus Diagnosztikus Interjú, Autizmus Diagnosztikus Obszervációs Séma, Intelligenciatesztek	510
Kontrollvizsgálat, kontrollvizsgálaton történő pszichológiai felmérés	642
Vineland Adaptív Viselkedési Skála	107
Diagnózis- megbeszélés	276
Tanácsadás, konzultáció	271
Egyéni terápiás ülés, egyéni terápiás üléshez kapcsolódó szupervíziós ülés	1141
Pszichoedukációs tréning	1209

Személyi feltételek

2022-ben 1 fő gyermekpszichiáter, 1 fő pszichiáter, 2 fő klinikai szakpszichológus, 1 fő krízistanácsadó szakpszichológus, 2 fő pszichológus, 3 fő gyógypedagógus, 1 fő speciális fejlesztő szakember és 2 fő asszisztens biztosította az ellátást.

Az Autizmus Alapítvány Terápiás Centrumának munkájáról

Személyi feltételek

Az Autizmus Alapítvány Terápiás Centruma részben önköltséges alapon működő ellátó intézmény, mely az Autizmus Alapítvány Ambulanciájával szorosan együttműködve dolgozik. 2022. évben a Terápiás Centrumban egy állandó munkatárs mellett négy, az Autizmus Alapítvány részlegein dolgozó kolléga látta el a feladatokat (egy fő Autizmus Alapítvány Ambulancia, két fő Autizmus Alapítvány Általános Iskola munkatársa, 1 fő az Autizmus Alapítvány Nappali Ellátást Nyújtó Intézménye munkatársa), személyenként havonta egy vagy két terápiás órát tartva. A terápiákkal kapcsolatos szupervíziót az Autizmus Alapítvány Ambulanciájának munkatársai látták el.

Működési idő

A Centrum heti öt munkanapon nyújtotta szolgáltatásait, nyitva tartása igazodott a közoktatási tanítási rendhez.

A TERC tevékenységei

2022. évben a szakemberek által megtartott terápiás órák:

	ellátott gyermek	ellátott felnőtt	óraszám
1 állandó munkatárs	27 fő	3 fő	810 óra
4 óraadó munkatárs	3 fő	8 fő	82 óra
összesen	30 fő	11 fő	892 óra

(1) *Egyéni terápia*, melynek célja a gyermekek/felnőttek speciális szükségleteihez alkalmazkodó beavatkozás mellett a szülők/hozzátartozók/szakemberek támogatása, oktatása ahhoz, hogy a hatékony módszereket otthoni, illetve óvodai és iskolai körülmények között is alkalmazni tudják.

A fejlesztő szobában a gyermekek számára (a felnőttekkel életkoruknak és egyéni szükségleteiknek megfelelő környezetben) olyan strukturált környezetet alakítottunk ki, amely elrendezésével, vizuális támogatással egyértelműen bejósolható színteret jelentett. A foglalkozások során autizmus specifikus módszereket alkalmazva tanítottuk a hiányzó készségeket, többek között: napirendhasználatot, önálló munkavégzést, tevékenységváltást, egyénre szabott kommunikációt, egyéni szükségleteknek megfelelő szociális készségeket, életkornak megfelelő, változatos tevékenységet.

A szülők elfogadták az általunk alkalmazott módszereket. Egyes családok lehetőség szerint a gyermek szükségleteihez módosították az otthoni környezetet. A megismert, jól működő technikákat, módszereket a terápiát végző pedagógus segítségével alkalmazták a mindennapi élethelyzetekben.

A jó képességekkel rendelkező fiatalok, felnőttek életvezetési problémáik megoldásában kaptak segítséget a szakemberektől, egyéni igényeknek megfelelően hetente vagy havi egy-két alkalommal.

(2) *Kiscsoportos fejlesztések*

A foglalkozásokon elsősorban a szociális-kommunikációs készségek, az önismereti készségek, az beilleszkedést elősegítő társas készségek fejlesztésére fókuszáltunk az egyéni sajátosságok, szükségletek figyelembevételével. 2022. évben heti rendszerességgel egy kiscsoportos fejlesztés valósult meg.

(3) Tanácsadás

2022. évben több ellátott gyermek tanára, gyógypedagógusa vette fel a kapcsolatot a Terápiás Centrum munkatársaival együttműködés céljából, valamint hogy megismerje a nálunk alkalmazott módszerekkel, tanácsokat kérjen az adott gyermek intézményen belüli támogatásával kapcsolatban.

(4) Egyéb

A Centrum munkatársai oktatnak az Alapítvány által szervezett tanfolyamokon, képzéseken (többek között oktatás alapozó, haladó, inkluzív tanfolyamokon, egynapos tréningeken), részt vesznek pályázati munkákban valamint gyógypedagógiai hallgatók gyakorlatvezetésében.

Autizmus Alapítvány Nappali Ellátást Nyújtó Intézmény – 2022.

Az intézmény alapfeladatai

Az Autizmus Alapítvány Nappali Ellátást Nyújtó intézménye terápiás jellegű ellátást biztosít. Feladata az autizmussal élő, támogatásra szoruló fiatalok modell-értékű nappali ellátása. Intézményünk jelenleg is hiánypótló szolgáltatásnak számít a hazai ellátórendszerben, akár a kiváló személyi feltételeket, akár az itt elérhető módszertani tudást és tapasztalatot tekintjük.

Az intézményben folyó munka célja, hogy az ide járó fiatalok a lehető legmagasabb önállósági szintjükre jussanak el a mindennapi élet színterein, és lehetőségeikhez mérten felkészüljenek a csoportból való tovább lépésre – képességeik szerint munkába álljanak, felkészüljenek az egyéni szükségleteiknek megfelelően kialakított támogatott lakhatás és életvitel igénybevételére, illetve családjuk támogatásától minél kevésbé függjenek. Mindehhez nagyon fontos a családokkal való szoros együttműködés és folyamatos párbeszéd.

Személyi feltételek

A 2022-es év nagy részében 4 szakember dolgozott az intézményben, majd az év végén jelentős személyi változás történt: az intézményvezető munkahelyet váltott, így a helyébe az egyik gyógypedagógus kolléga lépett, és átmenetileg hárman látták el a pedagógusi feladatokat.

Munkatársaink közül ketten több mint 20 év tapasztalattal rendelkeznek az autizmussal élő felnőttek terápiájában, ez a rutin rendkívül nagy előny a szakmai problémák megoldása tekintetében.

Tapasztalt munkatársaink tanfolyami trénerként, szupervízorként, és az Autizmus Alapítvány módszertani fejlesztéseiben munkacsoport tagként vesznek részt, így a közvetlen ellátásból származó gyakorlati tapasztalatok folyamatosan beépülnek a képzések, publikációk anyagába.

Minden évben kiemelt feladatnak tekintjük a gyakorlati oktatásban való részvételt. Intézményegységünkben a 2022-es évben több mint 40 fő gyógypedagógus hallgatónak biztosítottunk gyakorlóléhselyet.

Továbbra is együttműködünk a többi egységgel a pályázatokhoz kapcsolódó, illetve egyéb feladatokban, melyet módszertani központunk lát el.

2022 őszén megjelent egy, a csoportunkról szóló publikációnk: *Kajtár Kata, Németh Regina, Németh Zsuzsanna, Pitrik Zsóka, Őszi Tamásné (2022) Autizmussal élő fiatalok és felnőttek modell értékű támogatása a nappali ellátásban* in Serafin József, Lázich Melitta szerk. *Élet a nappaliban- Betekintés a szociális nappali szolgáltatások működésébe* p. 83-105. A könyvbemutató beszélgetésen személyesen is részt vettünk, megosztottuk tapasztalatainkat.

Ellátott fiatalok

Az intézményben ellátott fiatalok az autizmusban súlyosabban érintett személyek, akik esetében igen fontos az autizmus-specifikus ellátás, illetve a fejlesztés folyamatossága. A képességfejlesztés mellett nagy hangsúlyt kap a stressz és az esetleges viselkedésproblémák megelőzése és kezelése, a kiegyensúlyozott és tartalmas mindennapok biztosítása, valamint a felnőtt korhoz kapcsolódó egyéb területek fejlesztése.

A csoport összetételében ebben az évben is több változás történt. Az év elején csatlakozott hozzánk egy új fiatal, így 8 hónapig 11 fiatalot láttunk el. Szeptemberben 3 fiatal is kilépett a csoportból, majd szeptemberben és novemberben is újabb fiatal csatlakozott, így az év hátralévő részében 10 főt láttunk el.

A nappali ellátás keretein belül végzett tevékenységek:

- papírmerítés, merítés előmunkálatai (doboz vágás, hámozás, papírtépés)
- nemezelés

- házimunkák (pl. terítés, mosogatás, mosás, takarítás)
- ajándéktárgy-készítés (pl. gyöngyből-nemezsből készült ékszerek, merített papírból készült naptárak, jegyzetfüzetek, stb.)
- egyéni strukturált feladatok
- ház körüli munkák (pl. udvartakarítás, hólapátolás).
- önkiszolgálási feladatok
- kiscsoportos szociális-, és kommunikációs készségeket fejlesztő foglalkozások (pl társasjátékok, „babzsák” foglalkozás, tematikus beszélgetések
- szabadidős elfoglaltságok
- ünnepekhez kapcsolódó készülődés (pl mézeskalács sütés)

Az eddigiekhez hasonlóan a 2022-es évben is rengeteg szakmai kihívással néztünk szembe, a felnőttkorból adódó sajátosságok között jócskán akadnak olyan kihívást jelentő viselkedések is, amelyek megelőzése, kezelése kiemelt feladatunk. Emellett a fiatalok napirendjét igyekszünk egyénenként úgy összeállítani, hogy hasznosan, tevékenyen töltsék az idejüket, új készségeket sajátítsanak el, gyakorolják az eddig tanultakat, de legyen lehetőségük a pihenésre, kikapcsolódásra is.

A fiatalok továbbra is rugalmas időbeosztásban veszik igénybe az ellátást (napi 5-7 órában), képességeiknek, munkabírásuknak és a család igényeinek megfelelően.

Budapest, 2023. február 20.

Gájerné Balázs Gizella
szervezési- és gazdasági igazgató

Németh Krisztina
ambulancia vezető

Ősi Tamásné
iskolaigazgató